

NORGES HØYESTERETT

Den 12. april 2016 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Skoghøy, Kallerud og Falch i

HR-2016-00749-U, (sak nr. 2016/677), sivil sak, anke over dom:

A (advokat Mats Sakse Opshaug)

mot

Staten v/Helse- og omsorgsdepartementet (Regjeringsadvokaten
v/advokat Stein-Erik Jahr Dahl)

truffet slik

B E S L U T N I N G :

- (1) A har erklært anke over Frostating lagmannsretts dom 25. januar 2016 i sak nr. 15-132176ASD-FROS mot staten v/Helse- og omsorgsdepartementet.
- (2) Den ankende part har siden 3. februar 2015 vært undergitt tvungent psykisk helsevern uten døgnopphold. Han har begjært seg utskrevet, men dette er blitt avslått. Avslaget ble opprettholdt ved kontrollkommisjonens vedtak 5. mai 2015, og saken gjelder dette vedtaket. Ved Sunnmøre tingretts dom 29. juni 2015 ble staten frifunnet, og anke over tingrettens dom ble ved Frostating lagmannsretts dom 25. januar 2016 forkastet.
- (3) A har anket til Høyesterett, og anken retter seg mot lagmannsrettens rettsanvendelse, bevisbedømmelse og saksbehandling (mangelfulle domsgrunner).
- (4) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker:
- (5) Lagmannsretten har funnet at den ankende part lider av en "alvorlig sinnslidelse", og at grunnvilkåret for tvungent psykisk helsevern etter psykisk helsevernloven § 3-3 første ledd nr. 3 derfor er oppfylt. Videre har lagmannsretten funnet at dersom den tvungne behandlingen opphører, vil helsetilstanden bli vesentlig forverret "iallfall etter tre – fire måneder". Under henvisning til Rt. 2014 side 801 har lagmannsretten lagt til grunn at dette ligger innenfor vilkåret "i meget nær framtid" i psykisk helsevernloven § 3-3 første ledd nr. 3 bokstav a. Endelig har lagmannsretten funnet at psykisk helsevern etter en helhetsvurdering fremtrer som den klart beste løsning for pasienten, jf. psykisk helsevernloven § 3-3 første ledd nr. 6.

- (6) Ankeutvalget finner det klart at lagmannsrettens dom bygger på en riktig forståelse av lovens vilkår for tvungent psykisk helsevern.
- (7) Høyesterett kom i Rt. 2014 side 801 til at en vesentlig forverring av helsetilstanden som skjer "etter tre til fire måneder etter utskrivning", ligger innenfor lovens krav om vesentlig forverring "i meget nær framtid", se avsnitt 45. Ankeutvalget kan ikke se at denne forståelsen er i strid med legalitetsprinsippet i Grunnloven § 113, jf. Rt. 2014 side 801 avsnitt 33.
- (8) Under henvisning til forarbeidene til psykisk helsevernloven hadde Høyesterett i Rt. 2001 side 1481 lagt til grunn at en forverring som inntrådte "vesentlig mer enn to måneder etter et eventuelt opphør av medisineren", ikke kunne anses å ha inntrådt "i meget nær framtid". Når Høyesterett i Rt. 2014 side 801 utvidet den normale tidsgrensen til "tre til fire måneder", ble det begrunnet med den medisinske utvikling, og at "annengenerasjons antipsykotika", som ble introdusert på 1990-tallet, har en lengre virketid enn de legemidler som ble benyttet tidligere – "førstegenerasjons antipsykotika".
- (9) Staten har i anketilsvaret opplyst at A blir medisinert med førstegenerasjons antipsykotika. Etter ankeutvalgets oppfatning kan imidlertid dette ikke endre tidshorisonten for vurderingen. Hvis det blir benyttet legemidler som har en lengre virketid enn tre til fire måneder, kan det ikke utelukkes at grensen for hva som anses å skje "i meget nær framtid", må utvides, se Rt. 2014 side 801 avsnitt 45. Det er derimot ikke grunnlag for å operere med en kortere tidshorisont enn tre til fire måneder om det i det aktuelle tilfellet blir benyttet et legemiddel som tilhører "førstegenerasjons antipsykotika".
- (10) Særlig når lagmannsrettens domsgrunner blir sett i sammenheng med tingrettens dom, finner ankeutvalget lagmannsrettens domsgrunner tilstrekkelige. Bevisbedømmelsen og den konkrete subsumsjon fremstår også som overbevisende. På denne bakgrunn finner utvalget ikke grunn til å henvise anken til Høyesterett, jf. tvisteloven § 30-4. Anken tillates derfor ikke fremmet.
- (11) Beslutningen er enstemmig.

S L U T N I N G :

Anken tillates ikke fremmet.

Knut H. Kallerud
(sign.)

Jens Edvin A. Skoghøy
(sign.)

Ingvald Falch
(sign.)

Riktig utskrift: